

Üniversitede Çalışan Akademisyenlerin Mükemmeliyetçilik Düzeyleri ile Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Anıl GÖRKEM*

Öz. Bu araştırmanın ana amacı, üniversitelerde çalışan akademisyenlerin, mükemmeliyetçilik düzeyleri ile benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte üniversitede çalışan akademisyenlerin mükemmeliyetçilik ve benlik saygılarının cinsiyet, fakülte, çalışma süresi, akademik ünvan ve medeni durumları ile ilgili değişkenler açısından farklılaşp farklılaşmadığı yönde de incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden, ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Amaçlı örneklemeden tipik durum örnekleme yöntemine yer verilen araştırmada, 2018-2019 akademik yılda, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki üniversitelerde çalışan, 73 kadın, 52 erkek akademisyenden oluşan toplam 125 çalışma grubu ile gerçekleştirilmiştir. Üniversitelerde çalışan akademisyenlerin mükemmeliyetçilik düzeyleri belirlemek amacı ile "APS Mükemmeliyetçilik Ölçeği", benlik saygı düzeylerini belirlemek amacı ile de "Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği" kullanılmıştır. Bağımsız değişkenleri değerlendirmek amacı ile de araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" oluşturulmuş ve bunun doğrultusunda değişkenlerle ilgili bilgiler toplanmıştır. Veriler, e-posta aracılığı ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yer alan en eski beş üniversitenin tam zamanlı çalışan tüm akademisyenlerine gönderilmiş ve gönüllü olarak cevaplandırılıp, araştırmacıya geri gönderilmesi istenerek veriler toplanmıştır. Verilerin analizinde korelasyon analizi kullanılmıştır. Korelasyon analiz sonuçlarına göre ise, üniversitelerde çalışan akademisyenlerin, mükemmeliyetçilik düzeyleri ile öz benlik saygısı düzeyleri arasında ilişki olmadığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mükemmeliyetçilik, Benlik Saygısı, Akademik.

* Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0003-1532-1360>, Yrd. Doç. Dr., Lefke Avrupa Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, asayilir@eul.edu.tr

Görkem, A. (2020). A study to investigate the relationship between the perfectionist level and self-esteem level of academicians working at universities, *Sakarya University Journal of Education*, 10(2), 212-225. doi: <https://doi.org/10.19126/suje.590357>

1. GİRİŞ

Akademisyen denildiği zaman akla ilk gelen kavramlardan biri de üniversite hocasıdır. Üniversite ve benzeri kurumlarında eğitim ve öğretim veren, uzman kişiler yetiştiren, alanlarında birçok araştırma yaparak bilime katkıda bulunan eğitimli kişilere verilen genel mesleki unvan olarak tanımlanabilmektedir. Uzman kişileri yetiştiren, eğiten eğitimcilerin de genel anlamda kişilik özellikleri oldukça önemli yer tutmaktadır. Çünkü öğretmek öğretim becerilerini bilmenin yanında özellikle de benlik saygısı gibi kişilik özellikleri de yanında taşıması gerektiği kaçınılmaz bir gerçektir.

Benlik saygısı kavramını, açıklanabilmek için benliğin ne olduğuna değinmek gerekmektedir. Benlik, bireyin kendi varlığının farkındalığında olmasıdır. Bireyin, kendi ilgi, beceri ve özelliklerin, güçlü zayıf yönlerini bilmesi kendi benliğini oluşturduğu yönünde ifade edilmektedir. Benlik saygısı ise, bireyin kendisini bilen tanıyan, kendini Kabul eden ve bununla birlikte bütünsel duygularını ifade ettiği yönünde tanımlanabilir (Leory, 1996). Dolayısı ile benlik saygısı, birçok kavramların bütününden meydana geldiği görülmektedir. Benlik saygısı yüksek olan kişiler (olumlu benlik saygısı olan) yetenekli, başarılı, değerli ve önemli olduklarını düşündüklerinden (Salami, 2010), kendilerinin nevroitik boyutta mükemmel olma yoluna gitmemeleri gerektiği yönünde de bilinçlidirler.

Benlik saygısı, düzeyine göre, olumlu ve olumsuz olarak değerlendirmek mümkündür. Olumsuz benlik saygısına sahip kişilerin karakteristik özelliklerine bakıldığında, depresif davranışlar sergiledikleri, yüksek benlik saygısına sahip kişilerin ise, kendilerine güvenleri yüksek, depresyondan daha az etkilenmekte, olumsuz duygularla daha kolay baş edebilen kişiler oldukları belirtilmektedir (Yelsma ve Yelsma, 1998; Kassin, 1998). Dolayısı ile benlik saygısının az veya çok olması zararlı veya tehlikeli olabilmektedir.

Benlik saygısı içerisinde önemli bir yere sahip olan Mükemmeliyetçilik de incelenmesi gereken bir noktayı oluşturmaktadır. Mükemmeliyetçilik, insanın yapabileceği performansın üstünde de efor hacayarak, yapabilme düzeyini yükseltmesi olarak tanımlanabilir. Literatüre bakıldığı zaman mükemmeliyetçiliğin birçok tanım ve yaklaşımlarına yer verildiği söylenebilir. Frost, Marten, Lahart ve Rosenblate (1990), mükemmeliyetçilik düzeyleri yüksek kişilerin karakteristik özelliklerini, kendilerine performanslarının üzerinde standartlar koymaları ve performanslarına karşı aşırı eleştirel yaklaştıkları ile tanımlarken, Hamachek'e (1978) göre ise mükemmeliyetçilik çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Bunlar olumlu ve olumsuz sonuçlar ortaya çıkarabilmektedir.

Mükemmeliyetçilik, yüksek standartlara sahip olarak kullanıldığında başarıyı doğurabilirken, (Bieling, Israeli, Smith ve Antony, 2003), eleştirel olarak kullanılan mükemmeliyetçiliğin de olumsuz sonuçları olabilmektedir. Bunların en başında ise öz-benlik geldiği söylenebilir. Olumlu Mükemmeliyetçi karakteristik özelliklerine bakıldığında, toplum tarafından kabul gören, seven ve sevilen, iletişim becerileri yüksek kişiler oluşturmaktadır (Flett, Hewitt, Blankstein ve Gray. 1998). Olumsuz özellikleri birçok nevroitik rahatsızlıkları beraberinde getirebilmekte, obsesif-kompulsive bozukluklarına kadar uzanabilmektedir (Hamachek, 1978).

Dolayısı ile benlik saygısı ve mükemmeliyetçilik olumlu yönde kullanıldığında ikisi de paralellik gösterebilmekte olduğu görülmektedir. Olumlu benlik saygısı olan bir bireyin, mükemmeliyetçilik düzeyi de olumlu yönde kullanılmakta olduğu söylenebilmektedir. Olumsuz veya düşük benlik saygısına sahip kişiler, mükemmeliyetçiliği olumsuz yönde kullanmakta olduğu belirtilmektedir (Flett ve ark., 1998).

Tüm bu literatür doğrultusunda, özellikle uzman yetiştiren üst öğretim kurumlarında çalışan akademisyenlerin benlik saygısı ve mükemmeliyetçilik düzeylerinin önemli olduğu düşünülmüş ve araştırmacı tarafından bu doğrultuda araştırılması gereken önemli bir konu olduğu saptanmıştır. Bir çok çalışmalara bakıldığında, öğretmen adayları üzerinde yapılan benlik saygısı ve mükemmeliyetçilik konularında çalışmalar (Abbasoğlu, Öncü., 2013; Aslan., Akyol., 2006; Cırcır., 2006; Tuncer, Voltan-Acar., 2006) varken, akademisyenler üzerinde iki konunun birlikte çalışılmış olmaması araştırmaya önem kattığı düşünülmektedir.

Araştırmanın amacı, üniversitelerde çalışan akademisyenlerin, mükemmeliyetçilik düzeyleri ile benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte üniversitede çalışan akademisyenlerin mükemmeliyetçilik ve benlik saygılarının cinsiyet, fakülte, çalışma süresi, akademik ünvan ve medeni durumları ile ilgili değişkenler açısından da incelenmesi amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeline ve veri toplama araçları hakkındaki bilgilere yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden, ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Nicel araştırma yöntemleri, genelleştirilebilir sonuçlar üreten, farklı gruplar arasında karşılaştırma yapabilen ve belirli bir yapı içindeki ilişkilerin incelenmesine yarar sağlayan bir yöntemdir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2017). Amaçlı örneklemeden tipik durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örneklemin bir türü olan tipik durum örnekleme yöntemi, araştırma problemi ile ilgili olan ve evren içerisindeki durumlardan tipik olan biriyle oluşturulan örneklem tipidir (Karasar, 2002).

Çalışma Grubu

Araştırmaya, 2018-2019 akademik yılda, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki (KKTC) yer alan toplamda beş üniversitede çalışan, 73 kadın, 52 erkek akademisyenden oluşmaktadır. Gönüllülük ilkesi ile geri dönüt yapan akademisyenlerin cevapları değerlendirilerek toplamda 125 katılımcı ile çalışma grubu oluşmuştur.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama araçları olarak, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, APS Mükemmeliyetçilik Ölçeği ve Araştırmacı tarafından hazırlanan bilgi formu kullanılmıştır.

Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği

Benlik-saygısı Ölçeği. Bireylerin kendi kanılarına dayalı olarak, öz benliklerine verdikleri değer ve önemi ölçmek için hazırlanmıştır. Beş olumlu, beş olumsuz maddelerin yer aldığı ölçek, dörtlü likert tipi ile derecelendirilmiştir. Ölçek uyarılama ölçeği olduğundan ilk olarak 1986 yılında Çuhadaroğlu tarafından sonrasında ise 1994 yılında Tuğrul tarafından uyarılama çalışması yapılmıştır. Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı .76 olarak, test tekrar test Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı ise .71 bulunmuştur (Çuhadaroğlu, 1986 akt. Korkmaz, 1996).

Bu çalışmada, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği Kısa Formu (1965) toplam puan olarak kullanılmıştır. Kısa Form Ölçeğinin güvenilirlik katsayısı Cronbach alfa değeri .85 olarak bulunmuştur. Ölçeğin beş olumsuz maddeleri ters çevrildikten sonra ölçekten alınan yüksek puan yüksek benlik saygısını göstermektedir.

APS Mükemmeliyetçilik Ölçeği

APS Mükemmeliyetçi Ölçeği Slaney ve Janson tarafından 1992'de geliştirilmiştir. 1996 ve 2001 yıllarında Slaney ve arkadaşları tarafından tekrardan revize edilerek son haline getirilmiş (Slaney, Ashby, 1996, Slaney, Rice, Mobley, Trippi, & Ashby, 2001), APS Mükemmeliyetçi Ölçeği 2006 yılında Sapmaz tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. APS Mükemmeliyetçi Ölçeği, uyumlu ve uyumsuz özellikleri birbirinden ayırt etmek için geliştirilmiş olup 7'li likert tipi derecelendirilmiş bir ölçektir. Kapsam geçerliliği yapıldıktan sonra yapı geçerliği yapılmış KMO değeri örneklem uygunluk katsayısı .87 olarak bulunmuştur. Dört alt boyuta dayalı olan ölçek, standartlar, Düzen, Tatminsiz ve Çelişki boyutlarında değerlendirilebilmektedir. Güvenirlik çalışması için genel güvenilirlik katsayısı ise .79 olarak bulunmuştur (Sapmaz, 2006).

Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan bilgi formunda, araştırma konusu ile ilişkili olabilecek değişkenlere yer verilmiştir. Bunlar; katılımcının yaşı, cinsiyeti, medeni durumu, akademik ünvanı, hangi fakültede çalıştığı ve kaç yıldır akademisyen olarak üniversitede görev yaptığına ilişkin sorulara yer verilmiştir.

Veri Analizi

Uygulama öncesinde, örnekleme temsil etmesi için KKTC'de yer alan beş en eski üniversiteler seçilip, tam zamanlı çalışan akademisyenlerin e-posta adresleri üniversite ayfasından alınarak, çalışma hakkında bilgiler akademisyenlere gönderilmiştir. Çalışmaya katılmayı kabul edenle akademisyenlerden e-posta ekinde yer alan kişisel bilgi formu ve ölçeklerin doldurularak araştırmacıya göndermeleri istenmiştir. Çalışmadaki kişisel bilgilerin gizli tutulacağı ve araştırmacı tarafından başka kimseyle paylaşılmayacağı ifade edilmiştir. Genel çalışma sonuçlarının araştırma amacı çerçevesinde kullanılacağı katılımcılara belirtilmiştir. Toplanan verilerin hepsi SPSS 18.0 programı ile bilgisayara girilmiş ve gerekli analizler yapılarak değerlendirilmiştir. Akademisyenlerin benlik saygısı ile mükemmeliyetçilikleri arasındaki ilişkiyi analiz etmek için Pearson Çarpım Moment Korelasyon analizi kullanılmıştır. Benlik saygısı ve mükemmeliyetçilik

puanlarının cinsiyet, değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacı ile bağımsız grup t-testi, bölüm, akademik ünvan, çalışma süresi, fakülte ve medeni durum değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacı ile de One-way Anova ve Kuruskal Wallis testi kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde, akademisyenlerin mükemmeliyetçilik ve benlik saygıları arasındaki ilişkiye yönelik bulgulara yer verilmiştir. Bununla birlikte bazı değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmaması konusundaki analizler de yer almaktadır.

Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler

Bu bölümde katılımcıların demografik bilgilerine yer verilmiştir. Tablo 1’de katılımcılara ait cinsiyet, medeni durum, akademik ünvan, çalışılan fakülte, yaş ve çalışma sürelerine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 1

Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler

Değişkenler		Frekans (f)	Yüzdelerik (%)
Cinsiyet	Kadın	73	58
	Erkek	52	42
Medeni Durum	Evli	65	52
	Bekar	56	45
	Boşanmış	4	3
Akademik Ünvan	Doktor	14	11
	Yardımcı Doçent	54	43
	Doçent	36	29
	Profosör	21	17
	Eğitim Fakültesi	45	36
Çalıştığı Fakülte	Hukuk Fakültesi	4	3
	Fen Edebiyat Fakültesi	3	2
	Mimarlık Fakültesi	7	6
	Mühendislik Fakültesi	9	7
	Sağlık Bilimleri Fakültesi	27	22

	İletişim Fakültesi	6	5
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	12	10
	Tarım Fakültesi	7	6
	İlahiyat Fakültesi	5	4
Çalıştığı Süre	1 -5 yıl	54	43
	6 yıl -10 yıl	36	29
	11 yıl- 20 yıl	21	17
	21 yıl ve üzeri	14	11
Yaş	18-30 yaş	17	14
	31-45 yaş	83	66
	46 ve üzeri	25	20

Tablo 1’de de belirtildiği gibi, katılımcıların çoğunun kadın olduğu (n=73), 31-45 yaş arasındaki akademisyenlerin katılım çoğunluğu olduğu, yarısından fazlasının evli ve yardımcı docent ünvanına sahip akademisyenlerin araştırmaya daha çok katıldığı görülmektedir. Katılımcıların çoğunun eğitim fakültesinden olduğu ve genellikle 1-5 yıl arası üniversitede çalışma sureli olduğu belirtilmiştir.

Üniversitede Çalışan Akademisyenlerin Benlik Saygısı ile Mükemmeliyetçilik Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

Araştırmanın ana amacı olan, akademisyenlerin Benlik Saygısı ile Mükemmeliyetçilik Düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacı ile korelasyon analizi yapılmıştır. Korelasyon analiz öncesi gerekli varsayımları test etmek için normallik testi yapılmıştır. Akademisyenlerin Benlik Saygısı ile Mükemmeliyetçilik düzeyi Toplam değişken verilerinin .05 anlamlılık düzeyinde normal dağılım varsayımını sağlayıp sağlamadığını test etmek için çarpıklık (Skewness) katsayısı değeri ile normallik varsayımı kontrolü yapılmış, Descriptive tablosundaki çarpıklık değeri kendi standart hata değerine bölüldüğünde mutlak değeri 1.96’dan küçük (Bursal, 2017) olduğu için bu dağılım .05 anlamlılık düzeyinde normal dağılım şartını sağlamıştır.

Akademisyenlerin Benlik Saygısı ile Mükemmeliyetçilik Düzeyleri arasındaki ilişkiyi ölçmek amacı ile Pearson korelasyon katsayısı hesaplaması yapıldı ve Tablo 2 de akademisyenlerin Benlik Saygısı ile Mükemmeliyetçilik Düzeyleri toplam puan arasındaki Pearson korelasyon katsayısı ($r=-.035$; $n=125$; $p=.69$) için hesaplanan anlamlılık değeri $p>.05$ olduğundan, akademisyenlerin Benlik Saygısı ile Mükemmeliyetçilik Düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ortaya çıkmıştır (Tablo 2).

Tablo 2

Akademisyenlerin Benlik Saygısı ile Mükemmeliyetçilik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Pearson Korelasyon Analizi

Değişkenler	N	r	p
Mükemmeliyetçilik toplam puan	125		
Benlik saygısı toplam puan	125	-.035	.69

Benlik Saygısı Ve Mükemmeliyetçilik Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup T-Testi Sonuçları

Akademisyenlerin benlik saygısı ve mükemmeliyetçilik düzeyleri cinsiyet üzerinde .05 anlamlılık düzeyinde normal dağılım göstermektedir. Benlik Saygısı ve mükemmeliyetçilik puanlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere ise bağımsız grup t-testi yapılmış sonuçları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3

Benlik Saygısı ve mükemmeliyetçilik puanlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız grup t-testi sonuçları

Değişkenler	Gruplar	Ort.	S	t-Testi		
				t	Sd	p
Benlik saygısı	Kadın	17.90	1,75	.643	.29	.521
	Erkek	17.71	1.48			
Mükemmeliyetçilik	Kadın	92.7	16.85	-2.92	3.22	.004
	Erkek	102.1	18.93			

Tablo 3'te de görüldüğü gibi, çalışmadaki kadın ve erkeklerin mükemmeliyetçilik puanları arasında anlamlı düzeyde bir fark olduğu ortaya çıkmıştır. Bağımsız örneklem t-testinden ortaya çıkan anlamlılık değeri ($p=.004$) $p<.05$ olduğu görülmektedir. Benlik saygısı puanları arasında ise anlamlı düzeyde bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır. Bağımsız örneklem t-testinden ortaya çıkan anlamlılık değeri ($p=.521$) $p>.05$ olduğu görülmektedir.

Benlik Saygısı Ve Mükemmeliyetçilik Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup T-Testi Sonuçları

Akademisyenlerin benlik saygısı ve mükemmeliyetçilik düzeyleri yaş değişkeni .05 anlamlılık düzeyinde normal dağılım gösterdiğinden, benlik saygısı ve mükemmeliyetçilik puanlarının yaş değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere ANOVA

testi yapılmış, sonuçları Tablo 4 ve 6'de sunulmuştur. Tablo 4.'de Akademisyenlerin Benlik Saygısı puanları betimsel istatistikler, Tablo 5'de de yaş aralıklarına göre ANOVA sonuçları verilmiştir.

Tablo 4

Benlik Saygısı Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Yaşlar	N	Ortalama	Standart sapma
18-30 yaş	17	17.35	.39
31-45 yaş	83	17.79	.18
46-65 yaş	25	18.24	.31

Tablo 5

Benlik Saygısı Puanlarının Yaş Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p
Gruplararası	8.168	2	4.084	1.519	.223
Gruplariçi	327.96	122	2.688		
Toplam	336.128	124			

Akademisyenlerin Benlik saygıları, yaşa bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir $F(2,122)=1.519$ $p>.05$. Tablo 6'da Akademisyenlerin Mükemmeliyetçilik puanları betimsel istatistikler, Tablo 7'de de yaş aralıklarına göre ANOVA sonuçları verilmiştir.

Tablo 6

Mükemmeliyetçilik Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Yaşlar	N	Ortalama	Standart sapma
18-30 yaş	17	92.23	11.26
31-45 yaş	83	97.27	19.44
46-65 yaş	25	97.48	18.28

Tablo 7

Mükemmeliyetçilik Puanlarının Yaş Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p
Gruplararası	381.14	2	190.57	.566	.569
Gruplarıçi	41043.92	122	336.42		
Toplam	41425.072	124			

Akademisyenlerin mükemmeliyetçilikleri, yaşa bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir $F(2,122)=.566 p>.05$.

Akademisyenlerin Benlik Saygısı ve Mükemmeliyetçilik Düzeylerinin Akademik Ünvan, Fakülte İsmi ve Çalışma Süresine göre Değerlendirmesi

Akademisyenlerin benlik saygısı düzeyleri ve mükemmeliyetçilikleri ile akademik ünvan, fakülte ismi ve çalışma süreleri arasında farklılaşma olup olmadığını belirlemek için normallik testi yapılmış ve akademik ünvan, fakülte ismi ve çalışma süresi normal dağılım göstermediğinden Kuruskal Wallis testi kullanılarak değerlendirilmiştir. Fakültele göre değişen akademisyenlerin, benlik saygıları ölçeğinden aldıkları puanların Kuruskal Wallis testi sonuçları Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8.

Benlik Saygısı ile Fakülteler Arasındaki İlişkinin Kuruskal Wallis Testi Sonuçları

Gruplar	N	Mean	X ²	sd	p
Eğitim Fakültesi	45	59.99	21.81	10	.016
Hukuk Fakültesi	4	51.75			
Fen Edebiyat Fakültesi	3	40.67			
Mimarlık Fakültesi	7	48.79			
Mühendislik Fakültesi	9	68.33			
Sağlık Bilimleri Fakültesi	27	52.37			
İletişim Fakültesi	6	76.33			
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	12	102.38			
Tarım Fakültesi	7	66.80			
İlahiyat Fakültesi	5	60.10			

Analiz sonuçları, akademisyenlerin benlik saygısı ölçeğinden aldıkları puanların fakültele göre anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermektedir, $X^2 (sd=10, n=125,)=$

21.81, $p < .05$. Bu bulgu fakültelerin benlik saygısı üzerinde farklı etkileri olduğunu göstermektedir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında, en yüksek İktisadi ve İdari Bilimler fakültesinin benlik saygısına sahip olduğu görülmektedir.

Üniversitede çalışma süresi dikkate alındığında, akademisyenlerin benlik saygısı ölçeğinden aldıkları puanların çalışma sürelerine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermektedir, $X^2(sd=3, n=125,)= 10.01, p < .05$. Bu bulgu üniversitede çalışma sürelerinin benlik saygısı üzerinde farklı etkileri olduğunu göstermektedir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında, en yüksek 21 ile 35 yıl çalışma süresine sahip akademisyenlerin benlik saygısına sahip olduğu görülmektedir.

Üniversitede çalışan akademisyenlerin benlik saygısı ölçeğinden aldıkları puanların akademik ünvanlarına göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir, $X^2(sd=3, n=125,)= 7.57, p > .05$. Bu bulgu üniversitede akademik ünvanların benlik saygısı üzerinde farklı etkileri olmadığını göstermektedir.

Akademisyenlerin Mükemmeliyetçilik düzeyleri ile ilgili üniversitede çalışma süresi, akademik ünvan ve fakülteye baktığımızda, çalışma süresi $X^2(sd=3, n=125,)= 13.04, p = .05$ ve akademik ünvan $X^2(sd=3, n=125,)= 16.64, p < .05$ göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmekte iken, fakülteye $X^2(sd=10, n=125,)= 17.43, p > .05$ göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Çalışma süresini sıra ortalamaları dikkate alındığında 6 ile 11 yıl çalışma süresine sahip akademisyenlerin mükemmeliyetçilik özelliklerine sahip olduğu görülmektedir. Akademik ünvanı bakıldığında ise, doktora sahip olan akademisyenlerin ortalamalarının diğer ünvanlı olan akademisyenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuçlar

Araştırmaya katılan katılımcıların %58'inin kadın, %42'sinin erkek olduğu ortaya çıkmıştır. %52'sinin evli, %45'inin de bekar olduğu, %43'ünün ise Yardımcı Doçent Doktor ünvanı olduğu ortaya çıkmıştır. Çalışmaya %36'si Eğitim fakültesinden %22'si de Sağlık Bilimleri fakültesinden katılmıştır. %43'ünün 1 ile 5 yıl süresince akademik personel olarak çalıştığı bulgulanmıştır. Araştırmaya katılan akademisyenlerin %66'lık bir kısmı 31 ile 45 yaş arasında olduğu belirlenmiştir.

Akademisyenlerin Benlik Saygısı ile Mükemmeliyetçilik Düzeyleri arasındaki ilişkinin araştırıldığı bu çalışmada; aralarında anlamlı bir ilişki olmadığı ortaya çıkmıştır. Akademisyenlerin benlik saygısı ve mükemmeliyetçilik düzeyleri ile yaş, cinsiyet, akademik ünvan fakülte ve çalışma süreleri ile farklılaşma olup olmadığı bakılmış ve benlik saygısı ile çalışma süresi ve fakültenin anlamlı yönde farklılaştığı, cinsiyet, yaş ve akademik ünvanla farklılaşmadığı ortaya çıkmıştır. Çalışma süresi arttıkça benlik saygılarının da arttığı, iktisadi ve idari bilimler fakültesinde çalışan akademisyenlerin de benlik saygılarının yüksek olduğu görülmektedir. Akademisyenlerin mükemmeliyetçilik düzeyleri ile de çalışma süresi cinsiyet, akademik ünvanı anlamlı yönde farklılaştığı, yaş

ve fakülte değişkenlerinde farklılaşmadığı ortaya çıkmıştır. Çalışma süresi 6-11 yıl arası olan akademisyenlerin mükemmeliyetçiliklerinin yüksek olduğu, doktora ünvanına sahip olan akademisyenlerin de daha mükemmeliyetçi olduğu görülmektedir. Mükemmeliyetçi düzeyinin yaş değişkenine göre farklılaştığı, benlik saygısı düzeyinde ise herhengibir farklılık göstermediği görülmektedir.

Tartışma

Akademisyenlerin Benlik saygısı ile mükemmeliyetçilik düzeyleri arasındaki ilişki aslında araştırılması gereken bir konu olduğu bilinmektedir. Özellikle yapılan çalışmalar da gösteriyor ki, mükemmeliyetçilik yordaması boyutunda öz-saygı, sosyal anksiyete ve çatışma şekli incelenmesi gereken boyutlar arasında yer almaktadır (Noga, 1994). Kısacası mükemmeliyetçilik ve öz saygı ayrılmaz bir bütün içerisinde incelenmesi gerekmekte olduğu belirtilebilmektedir.

Akademisyenlerin Benlik saygısı ile mükemmeliyetçilik düzeyleri arasında ilişki bulunmayan çalışma sonucunda, Ashby ve Rice (2002)'in yaptığı bir çalışma ile çelişmektedir. Ashby ve Rice'a göre aralarında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir. Bu farklı sonuçların kültürel farklılıklardan da kaynaklı olabileceği düşünülebilir. Mükemmeliyetçilik öz-benliğin bir parçası olduğu (Frost, Marten, Lahart ve Rosenblate, 1990; Hewitt ve Flett, 1991) belirtilen literatür taramasında, akademisyenlerin de öz benlik ile mükemmeliyetçilikleri arasında ilişki olması beklenmektedir. Rice, Ashby ve Slaney'in (1998) yaptığı çalışma sonucunda ise benlik saygısı ile uyumsuz mükemmeliyetçilik arasında anlamlı bir etkileşim olduğunu da bildirmişlerdir.

Akademisyenlerin, Çalışma sürelerinin benlik saygısı ile mükemmeliyetçilik düzeylerinde farklılaşması paralellik göstermektedir. Akademisyenlerin çalışama süreleri çok olduğunda benlik saygısı ile farklılaşmakta, çalışma süresi az olanlarda ise mükemmeliyetçilikle farklılaşmakta olduğu görülmektedir. Bu durumda deneyim arttıkça benlik saygısının yükseldiğini söylenebilir. Bireylerin, özellikle çalışma hayatının ilk yıllarında mesleğe olan heyecanın yüksek olması, kendini gösterme isteği, mükemmel olma yönündeki güdüsünü harikete geçirdiği söylenebilir.

Öneriler

Araştırma süresince literatür taraması yapıldığında, gerek mükemmeliyetçilik gerekse benlik saygısı olsun bu alanlarda çalışmalara rastlandığı söylenebilir. Fakat bu çalışmaların örnekleme genelde, ilk öğretim, orta öğretim ve üniversite öğrencilerini oluşturduğu görülmektedir. Özellikle mükemmeliyetçilik düzeyi konusunda anne-baba tutumları ile özdeşleştirilerek yapılan çalışmaların yoğunluğu, göze çarpmaktadır. Fakat, yetişkinlerin örneklem olduğu fazla çalışmanın yapılmadığı ortaya çıkmıştır. Kısacası aynı araştırmanın yetişkin boyutunda değişik örneklem grupları üzerinde de yapılması mükemmeliyetçi kişilik yapısının ve benlik saygısının daha sağlıklı anlaşılmasına fayda sağlayabileceği düşünülmektedir.

Özellikle mükemmeliyetçilik ölçme aracının alt boyutları doğrultusunda değerlendirilmesi de öneriler arasında yer alabilir. Bu gibi çalışmaların güçlü yönlerini

artırmak amacı ile çok boyutlu bakış açısı ile bakılarak yapılabilmesi önem arz etmektedir. Kısacası farklı psikolojik veya kişilik testleri ile de desteklenebileceği düşünülmektedir.

Kaynaklar

- Abbasoğlu, E. ve Öncü, E. (2013). Beden eğitimi öğretmeni adaylarının benlik saygıları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 14(2), 407-425.
- Ashby, J. ve Rice, K. G. (2002). Perfectionism, dysfunctional attitudes, and self-esteem: A structural equations analysis. *Journal of Counseling and Development*, 80(2), 197-203.
- Aslan, A. G. D. ve Akyol, A. K. (2006). Okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve mesleki benlik saygılarının incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(2), 51-60.
- Bieling, P. J., Israeli, A., Smith, J. ve Antony, M. M. (2003). Making the grade: The behavioral consequences of perfectionism in the classroom. *Personality and Individual Differences*, 35, 163-178.
- Bursal, M. (2017). *SPSS ile temel veri analizleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi
- Cırcır, B. (2006). *Öğretmen adaylarının denetim odakları ve mükemmeliyetçilik tutumlarının bazı özellik niteliklerine göre karşılaştırmalı olarak incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi (Tez no: 189381).
- Flett, G. L., Hewitt, P. L., Blankstein, K. R. ve Gray, L. (1998). Psychological distress and the frequency of perfectionistic thinking. *Journal of Personality and Social Psychology*, 75, 1363-1381.
- Frost, R. O., Marten, P., Lahart, C. ve Rosenblate, R. (1990). The dimensions of perfectionism. *Cognitive Therapy and Research*, 14, 449-468.
- Hamachek, D. E. (1978). Psychodynamics of normal and neurotic perfectionism. *Psychology*, 15, 27-33.
- Hewitt, P. L. ve Flett, G. L. (1991). Perfectionism in the self and social contexts: conceptualization, assessment, and association with psychopathology. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60, 465-470.
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel araştırma yöntemi* (11. basım.). Ankara: Nobel Yayınları.
- Kassin, S. (1998). *Psychology* (Second Edition). New Jersey: Prentice Hall.
- Korkmaz, M. (1996). *Yetişkin örneklem için bir benlik saygısı ölçeğinin güvenirlik ve geçerlik çalışması* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi (Tez no: 52350).
- Leory, M. R. (1996). *Self-presentation, impression, management and interpersonal behavior*. New York: Harper Collins Publishers.
- Noga, L. (1994). *An examination of perfectionism and its relationship to self-esteem, social anxiety, and conflict mode, university of Alberta*. Erişim adresi: <https://era.library.ualberta.ca/items/d523439f-2b04-4cac-979b-4d82f3f5eeca/view/7e0c696f-ae06-4959-85e9-7ad10659b9f1/MM82109.pdf>

- Rice, K. G., Ashby, J. ve Slaney, R. B. (1998). Self-esteem as a mediator between perfectionism and depression: A structural equations analysis. *Journal of Counseling Psychology*, 45(3), 304-314.
- Rosenberg, M. (1965). *Society and the adolescent self-image*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Salami, S. O. (2010). Moderating effects of resilience, self-esteem and social support on adolescents' reactions to violence. *Asian Social Science*, 6(12), 101-110.
- Sapmaz, F. (2006). *Üniversite öğrencilerinin uyumlu ve uyumsuz mükemmeliyetçilik özelliklerinin psikolojik belirti düzeyleri açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez veri tabanından erişildi (Tez no: 186635).
- Slaney, R. B., Rice, G. K., Mobley, M., Trippi, J. ve Ashby, J. (2001). The revised almost perfect scale. *Measurement and Evaluation in Counselling and Development*, 34, 130-144.
- Slaney, R. B. ve Ashby, J. (1996). Perfectionists: Study of a criterion group. *Journal of Counselling and Development*, 74 (4), 393-398.
- Tuncer, B. ve Voltan-Acar, N. (2006). Kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin mükemmeliyetçilik özelliklerinin incelenmesi. *Kriz Dergisi*, 14(2), 1-15.
- Yelsma, P. ve Yelsma, J. (1998). Self-esteem and social respect with in the high school. *Journal of Social Psychology*. 138(4), 431-441.

“Üniversitede Çalışan Akademisyenlerin Mükemmeliyetçilik Düzeyleri ile Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde “Sakarya University Journal of Education Dergisi ve Editörünün” hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun yazarlara ait olduğu ve çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğu bu çalışmanın yazarları tarafından taahhüt edilmiştir.